

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.05.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	06.11.2004
Avaldamismärge:	RT I 2003, 35, 231

Kaitseväge mobilisatsiooni ettevalmistamise ja läbiviimise kord ning sõjalise valmisoleku astmed

Vastu võetud 03.04.2003 nr 113

Määrus kehtestatakse «Rahuaaja riigikaitse seaduse» (RT I 2002, 57, 354; 2003, 13, 69) § 5 lõike 2 punkti 4, § 20 lõike 3 ja § 21 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Mobilisatsiooni mõiste ja määruse reguleerimisala

- (1) Mobilisatsioon on kaitsejõudude ning riigi majanduse ja institutsioonide viimine rahuaja seisundist sõjaaja seisundisse.
- (2) Kaitseväge mobilisatsioon on kaitseväge viimine rahuaegselt ülesehituselt ja koosseisudelt sõjaaegsele ülesehitusele ja koosseisudele.
- (3) Käesolev määrus sätestab kaitseväge mobilisatsiooni (edaspidi *mobilisatsioon*) ettevalmistamise ja läbiviimise korra ning kaitseväge sõjalise valmisoleku (edaspidi *valmisolek*) tõstmise korra sõjalise valmisoleku astmete (edaspidi *valmisolekuaste*) rakendamise kaudu.

§ 2. Mobilisatsiooni ulatus

- (1) Mobilisatsiooni ulatuse otsustab pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist Vabariigi Valitsus.
- (2) Sõjaseisukorra ajal otsustab mobilisatsiooni ulatuse pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist kaitseväge ülemjuhataja.

§ 3. Ülesannete jaotus

- (1) Kaitseväge mobilisatsiooni ettevalmistamine ja läbiviimine ning kaitseväge valmisoleku tõstmine on Kaitseministeeriumi ja kaitseväge juhataja ühine ülesanne, mille täitmisele kaasatakse riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja teised isikud seaduses ettenähtud alustel ja korras.
- (2) Kaitseväge juhataja vastutab kaitseväge mobilisatsiooniplaanide koostamise, sõjaaja üksuste arvestuse ja formeerimise eest ning Kaitseministeerium mobilisatsiooni läbiviimiseks vajaliku täiendava materiaalse ressursi kasutuselevõtu ning riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja teiste isikute kaasamise eest.
- (3) Kaitseväge mobilisatsioon viiakse läbi hajutatult. Mobilisatsiooni ettevalmistamine ja läbiviimine toimub riigikaitseosakondade ning kaitseringkondade ja erikaitsepiirkondade staapide (edaspidi *territoriaalsed staabid*) kaudu.
- (4) Vabariigi Valitsus paneb vajadusel täidesaatva riigivõimu asutustele kaitseväge mobilisatsiooni ettevalmistamise ja läbiviimise ning kaitseväge valmisoleku tõstmisega seotud täiendavaid ülesandeid.
- (5) Kohalikud omavalitsused ja teised isikud osalevad sõjalise valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni läbiviimisel seaduses sätestatud alustel.

§ 4. Kaitseväge valmisolek

- (1) Kaitseväge valmisolek jaguneb:
  - 1) alaline valmisolek;
  - 2) kõrgendatud valmisolek;
  - 3) tõrjevalmisolek;

4) täielik valmisolek.

(2) Alaline valmisolek on kaitseväge igapäevane seisund. Alaline valmisolek peab tagama kaitseväge rahuaja ülesannete täitmise ja valmisoleku üleminekuks kõrgemasse valmisolekusse.

(3) Kõrgendatud valmisolek ja tõrjevõimalisolek saavutatakse vastavate valmisolekuastmete rakendamise kaudu.

(4) Täielik valmisolek saavutatakse mobilisatsiooni läbiviimise kaudu.

§ 5. Kaitseväge valmisoleku tõstmine

(1) Kaitseväge valmisoleku tõstmine toimub valmisolekuastmete rakendamisega.

(2) Valmisolekuastmed on abinõude süsteem, millega järk-järgult tõstetakse kaitseväge valmisolekut sõjalise jõu kasutamiseks ilma mobilisatsiooni väljakuulutamisetähtaegadeta ning mis võimaldab adekvaatselt reageerida Eesti Vabariiki ähvardavale ohule või täita Eesti Vabariigi rahvusvahelisi kohustusi.

(3) Valmisolekuastmete rakendamise otsustab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus ning selle peab heaks kiitma Riigikogu. Riigikogu poolt sõjalise valmisoleku tõstmise heakskiitmise arutamine ei peata valmisolekuastme rakendamist.

(4) Kui Riigikogu ei kiida sõjalise valmisoleku tõstmist heaks, ei tohi Vabariigi Valitsus rakendada edasisi abinõusid sõjalise valmisoleku tõstmiseks ning peab lõpetama ettevõetud abinõude rakendamise.

§ 6. Kaitseväge valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni läbiviimisel kasutusele võetavad varad

Kaitseväge valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni läbiviimisel võetakse kasutusele järgmised varad:

- 1) kaitseväge varad;
- 2) lepingute alusel kasutusele võetav vara;
- 3) mobilisatsioonivaru;
- 4) muu riigivara riigivara ümberjaotamise korra alusel;
- 5) sundkoormiste rakendamisel saadav vara.

§ 7. Kaitseväge valmisoleku tõstmiseks ja mobilisatsiooni läbiviimiseks kasutatavad eelarvelised vahendid

Kaitseväge valmisoleku tõstmiseks ja mobilisatsiooni läbiviimiseks võetakse kooskõlas «Riigieelarve seadusega» (RT I 1999, 55, 584; 2002, 67, 405; 2003, 13, 69) kasutusele järgmised eelarvelised vahendid:

- 1) Vabariigi Valitsuse reserv;
- 2) riigieelarve Kaitseministeeriumi valitsemisala kulude otstarbe muutmisest saadavad vahendid;
- 3) stabiliseerimisreserv;
- 4) riigilaenu arvel saadavad vahendid;
- 5) riigieelarve muutmisega või lisaelarvega selleks eraldatud vahendid.

§ 8. Mobilisatsiooni riiklik keskregister

(1) Kaitsevägekohustuslaste, sõjaaja üksuste isikkoosseisuga komplekteerituse ja mobilisatsiooni läbiviimiseks vajaliku materiaalse ressursi üle keskse arvestuse pidamine toimub mobilisatsiooni riiklikus keskregistris.

(2) Mobilisatsiooni riikliku keskregistri pidamine toimub vastavalt registri pidamise põhimäärusele, kus sätestatakse registri vastutav töötleja ja volitatud töötlejad.

2. peatükk SÕJAAJA ÜKSUSED

§ 9. Sõjaaja üksused

(1) Sõjaaja üksus käesoleva määruse tähenduses on kaitseväge sõjaaja struktuuri kuuluv üksus. Kaitseväge sõjaaja struktuuri kuuluvad ka piirivalves ja Kaitseväe sõjalise väljaõppe saanud reservväelastest moodustatud sõjaaja üksused.

(2) Sõjaaja üksuste valmidusaste täita sõjalisi ülesandeid määratakse vastavuses neile operatiivplaanides ettenähtud ülesannetega. Sõjaaja üksuse valmidusastet iseloomustavad tema reageerimiskiirus, väljaõppe tase ja varustusaste. Sõjaaja üksused jagunevad valmidusastme järgi alalises valmiduses olevateks üksusteks, kiirreageerimisüksusteks ja põhivalmiduses olevateks üksusteks.

(3) Alalises valmiduses olevad üksused koosnevad lepingulises tegevteenistuses olevatest kaitsevägeelastest.

(4) Kiirreageerimisüksused koosnevad lepingulises tegevteenistuses olevatest kaitsevägeelastest, valmisoleku reservi kuuluvatest ja vastava lepingu sõlminud reservväelastest ning valmidusreservi kuuluvatest reservväelastest, kelle ajateenistuse läbimiseks on möödunud kuni üks aasta. Kiirreageerimisüksuste relvastus ja varustus on rahuajal täielikult komplekteeritud. Valmisoleku reservi kuuluvatele reservväelastele korraldatakse õppekogunemine vähemalt üks kord aasta jooksul.

(5) Põhivalmiduses olevad üksused koosnevad lepingulises tegevteenistuses olevatest kaitseväelastest, reservväelastest, kelle ajateenistuse läbimisest on möödunud kuni kaksteist aastat, ning § 14 lõikes 5 nimetatud reservväelastest. Põhivalmiduses olevate üksuste relvastus ja varustus komplekteeritakse kaitseväe varadest, mobilisatsioonivarust, muust riigivarast, lepingute alusel kasutusele võetavast varast ja sundkoormiste rakendamise teel saadavast varast ning neile korraldatakse õppekogunemine vähemalt üks kord nelja aasta jooksul.

(6) Vabariigi Valitsus sätestab kaitseväe ülesehituses kaitseväe struktuuri kuuluvate sõjaaja üksuste jagunemise otstarbe järgi ning valmidusastme järgi täita sõjaaja ülesandeid.

(7) Kaitseminister kinnitab kaitseväe juhataja ettepanekul oma käskkirjaga nõuded sõjaaja üksuse varustatusele, väljaõppe tasemele ja reageerimiskiirusele.

(8) Sõjaaja üksuste ja nende isikkoosseisuga komplekteerituse üle peavad arvestust kaitseväe juhataja ja talle alluvad ülemad ning vastavad andmed kantakse mobilisatsiooni riiklikusse keskregristrisse.

§ 10. Sõjaaja ametikoht

(1) Sõjaaja ametikoht on ametikoht kaitseväe sõjaaja üksuse koosseisus.

(2) Sõjaaja ametikohad täidetakse tegevteenistuses olevate kaitseväelastega ja reservväelastega. Sõjaaja ametikohale võidakse määrata ka vastava väljaõppe saanud ajateenija.

(3) Lepingulises tegevteenistuses olev kaitseväelane või reservväelane määratakse sõjaaja ametikohale rahuajal. Reservväelase määramine sõjaaja ametikohale jõustub tema asumisel tegevteenistuses (õppekogunemisel või mobiliseerimisel). Lepingulises tegevteenistuses oleva kaitseväelase määramine sõjaaja ametikohale jõustub vastavalt «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 15¹lõikele 3 kaitseväe juhataja poolt kehtestatud korras.

§ 11. Sõjaaja üksuste formeerimine

Sõjaaja üksuste formeerimine kaitseväe valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni läbiviimisel toimub kaitseväe juhataja poolt kehtestatud korras. Kaitseväe juhataja näeb ette sõjaaja üksuste formeerimiskohtade määramise, formeerimist teostava struktuuri moodustamise, varustuse formeerimiskohtadesse hajutamise ja muude formeerimiseks vajalike abinõude rakendamise.

3. peatükk

KAITSEVÄETEENISTUSKOHUSTUSLASED JA TEENISTUS RESERVIS

§ 12. Kutsealused

Kutsealuse üle arvestuse pidamist ja tema ajateenistusse kutsumist korraldab Kaitseministeerium riigikaitseosakonna kaudu vastavalt «Kaitseväeteenistuse seadusele» (RT I 2000, 28, 167; 2001, 34, 190; 47, 260; 58, 353; 97, 604; 100, 648; 2002, 61, 375; 63, 387; 2003, 4, 22; 13, 69).

§ 13. Ajateenistus

(1) Ajateenistuse käigus antakse ajateenijale sõjaline väljaõpe tegutsemiseks sõjaaja üksuse või allüksuse koosseisus. Ajateenijad õpetatakse välja üksuste või allüksuste kaupa. Ajateenistuse käigus antava sõjalise väljaõppe nõuded kehtestab vastavalt «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 16 lõikele 1 kaitseväe juhataja.

(2) Ajateenistuskohustuse täitnud ajateenija arvatakse reservi ning määratakse sõjaaja ametikohale, kui teda ei ole ajateenistuse käigus sõjaaja ametikohale määratud.

§ 14. Teenistus reservis

(1) Reservväelaste sõjaaja ametikohtadele määramisel komplekteeritakse sõjaaja üksused ühe üksuse või allüksuse koosseisus väljaõppe saanud reservväelastest. Käesolevas lõikes sätestatust võib kõrvale kalduda üksnes erandjuhul.

(2) Reservväelane võidakse määrata pärast ajateenistuse läbimist valmidusreservi (kiirreageerimistüksuse koosseisu). Valmidusreservis oleku ajal on reservväelane lisaks «Kaitseväeteenistuse seaduse» §-s 128 sätestatud kohustatud teatama riigikaitseosakonnale oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on vastavalt «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 129⁷lõikele 2 kättesaadav kaitseministri poolt määrusega kehtestatud tähtaja jooksul, ning teavitama riigikaitseosakonda viivitamatult nende andmete muutumisest.

(3) Pärast aastast teenistust valmidusreservis läheb reservväelane koos oma sõjaaja üksusega põhivalmiduses olevasse reservi. Põhivalmiduses olevasse reservi võidakse reservväelane määrata ka kohe pärast ajateenistuse läbimist.

(4) Hiljemalt kaheteistkümne aasta möödumisel ajateenistuse läbimisest vabastatakse reservväelane sõjaaja ametikohalt ja arvatakse täiendusreservi.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 ettenähtud vabastamist võidakse mitte kohaldada ohvitseri või allohvitseri auastmes reservväelaste, samuti valmisoleku reservi kuuluvate või Kaitseliidu liikmetest reservväelaste suhtes.

(6) Täiendusreservi üle peetakse sõjaaja üksuste põhiste arvestust.

§ 15. Reservväelase sõjaaja ametikohale määramine ja vabastamine

(1) Reservväelane määratakse sõjaaja ametikohale ja vabastatakse sealt kaitseväge juhataja poolt kehtestatud korras.

(2) Reservväelase määramine sõjaaja ametikohale ja sealt vabastamine kantakse mobilisatsiooni riiklikusse keskreestrisesse.

(3) «Kaitsevägeteenistuse seaduse» § 138 alusel mobilisatsioonist vabastatud reservväelast ei määrata sõjaaja ametikohale. Kui nimetatud sätte alusel mobilisatsioonist vabastatud reservväelane on määratud sõjaaja ametikohale, siis vabastatakse ta sõjaaja ametikohalt.

§ 16. Reservväelase teavitamine

(1) Reservväelast teavitatakse sõjaaja ametikohale määramisest ja sealt vabastamisest ning tema sõjaaja üksuse valmidusastme muutumisest posti teel.

(2) Kaitsevägeteenistuse tunnistusse märgitakse reservväelase sõjaaja ametikoht, sõjaaja üksuse nimi või tunnus ning kogunemiskoht ja ilmumise tähtaeg kaitseväge valmisoleku tõstmisel.

§ 17. Reservväelase tegevteenistusse kutsumine kaitseväge valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni läbiviimisel

(1) Valmisolekuastme kehtestamisel kutsutakse reservväelane teenistusse õppekogunemise kutsega. Reservväelase kutsub õppekogunemisele territoriaalne staap.

(2) Mobilisatsiooni korral kutsutakse reservväelane teenistusse kaitseväge juhataja või ülemjuhataja mobilisatsioonikäsuga.

(3) Kaitseväge valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni korral on sõjaaja ametikohale määratud reservväelane kohustatud ilmuma kaitsevägeteenistuse tunnistuses märgitud kogunemiskohta määratud tähtaja jooksul, kui kutses või mobilisatsioonikäsus ei ole teatatud teisiti.

(4) Kutse õppekogunemisele või mobilisatsioonikäsk toimetatakse reservväelasele kätte posti teel, avaldatakse ajalehes või ringhäälingu kaudu vastavalt «Kaitsevägeteenistuse seaduses» sätestatule. Mobilisatsioonikäsk või kutse õppekogunemisele võidakse anda vastava sõjaaja üksuse koosseisu kuuluvale reservväelasele üldkorraldusena, nimetades ainult sõjaaja üksuse nime või tunnuse, ilma reservväelase nime nimetamata.

(5) Eesti territooriumi vastu suunatud agressiooni korral on sõjaaja ametikohale määratud reservväelane kohustatud vastavalt «Kaitsevägeteenistuse seaduse» § 137 lõikele 1¹ ilmuma kogunemiskohta sellekohast korraldust ära ootamata.

4. peatükk

KAITSEVÄE VALMISOLEKU TÕSTMISEKS JA MOBILISATSIOONI LÄBIVIIMISEKS KASUTUSELE VÕETAVAD VARAD

§ 18. Kaitseväge varad

(1) Kaitseväge vara käesoleva määruse tähenduses on riigivara, mida kaitseväge valdab riigivara valitsema volitatud asutusena vastavalt «Riigivaraseadusele» (RT I 1995, 22, 327; 1996, 36, 738; 40, 773; 48, 942; 81, 1446; 1997, 45, 724; 1998, 30, 409; 1999, 10, 155; 16, 271; 2000, 39, 239; 49, 306; 51, 319; 2001, 7, 17; 24, 133; 93, 565; 2002, 53, 336; 64, 393; 2003, 13, 69).

(2) Kaitseväge valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel annab Kaitseliit tema valdusesse tasuta antud riigivara üle kaitseväge valdusesse kaitseväge juhataja või kaitseväge ülemjuhataja sellekohase käsu alusel, kusjuures vastavalt «Riigivaraseaduse» § 10¹ lõikele 4 ei kohaldata sellisele üleandmisele nimetatud seaduses sätestatud riigivara üleandmise korda.

(3) Kaitseväge valmisoleku tõstmiseks ja mobilisatsiooni läbiviimiseks vajalik materiaalne ressurss peab olema kaitseväge varade hulgas, kui seda nõuab sellise ressursi kiire kasutuselevõtu vajadus.

(4) Kaitseväge juhataja kehtestab kaitseväge varade hulgas puutumatu varu suuruse ja sortimendi. Puutumatu varu suurust arvestatakse lahingupäevade kaupa. Puutumatu varu võetakse kasutusele kaitseväge juhataja poolt kehtestatud korras.

§ 19. Lepingute alusel kasutusele võetav vara

(1) Kaitseministeerium korraldab hankelepingute sõlmimist täiendava vara saamiseks sõjaaja üksustega. Sellised lepingud sõlmitakse eelnevalt vastavuses kaitseväge sõjaaja üksuste vajadustega ja nende täitmine nähakse ette kaitseväge valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel.

(2) Kaitseväge valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel võidakse sõlmida täiendavaid hankelepinguid.

§ 20. Mobilisatsioonivaru

(1) Mobilisatsioonivaru moodustatakse «Riigireservi seaduse» (RT I 1994, 91, 1529; 1996, 48, 941; 49, 953; 1998, 60, 952; 2000, 95, 613; 26, 147; 2001, 100, 646; 2002, 53, 336; 63, 387; 2003, 13, 69) alusel.

(2) Mobilisatsioonivaru võidakse kasutusele võtta Vabariigi Valitsuse otsuse alusel kaitseväge valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks.

(3) Mobilisatsioonivaru võetakse kasutusele ulatuses, mis on vajalik sõjaaja üksuste varustamiseks.

§ 21. Muu riigivara

Muu riigivara antakse kaitseväge valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel kaitseväge valdusesse «Riigivaraseaduse» § 10¹ lõike 2 alusel kehtestatud riigivara ümberjaotamise korra alusel. Sellisel üleandmisel ei kohaldata «Riigivaraseaduses» ettenähtud riigivara üleandmise korda.

§ 22. Sundkoormiste rakendamisel saadav vara

(1) Sundkoormiste rakendamisel saadava varana käsitatakse riigile mittekuuluvat vara, mis antakse «Riigikaitseliste sundkoormiste seaduse» (RT I 1995, 25, 352; 1996, 49, 953; 2002, 61, 375; 63, 387; 2003, 13, 69) alusel kaitseväge käsutusse.

(2) Sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks sundkoormiste planeerimist, määramist ja sissenõudmist korraldab kaitseminister kooskõlas «Riigikaitseliste sundkoormiste seadusega».

(3) Rahuajal määrab sundkoormisi ja nõuab need sisse Kaitseministeerium riigikaitseosakonna kaudu.

(4) Sõjaajal nõuavad rahuajal määratud sundkoormised sisse kaitseväge ülemjuhataja ja talle alluvad ülemad. Samuti määravad nad vastavalt vajadusele täiendavaid sundkoormisi ja nõuavad need sisse.

5. peatükk VALMISOLEKUASTMETE RAKENDAMINE JA MOBILISATSIOONI LÄBIVIIMINE

§ 23. Valmisolekuastmete rakendamine

(1) Valmisolekuastmete rakendamisel ettenähtud abinõusid rakendatakse üksteisele järgnevate sammudena, mis on ettevalmistuseks mobilisatsiooni läbiviimisel.

(2) Ohu alanedes võib ettenähtud abinõusid rakendada väiksemas ulatuses või nende rakendamisest loobuda. Ohu suurenedes võib ettenähtud abinõusid rakendada suuremas ulatuses.

(3) Igal valmisolekuastmel tehakse ettevalmistused vastavalt kas järgmise valmisolekuastme rakendamiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks.

(4) Kõrgema valmisolekuastme kehtestamisel, minnes mööda madalamast valmisolekuastmest, rakendatakse lisaks vastava valmisolekuastme puhul ettenähtud abinõudele madalama valmisolekuastme puhul ettenähtud abinõusid. Mobilisatsiooni läbiviimisel rakendatakse kõiki valmisolekuastmete puhul ettenähtud abinõusid, kui neid ei ole varem rakendatud.

§ 24. Kõrgendatud valmisolek

(1) Kõrgendatud valmisoleku kehtestab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

(2) Kõrgendatud valmisoleku kehtestamisel korraldatavatel õppekogunemistel ei kohaldata «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 131 lõike 4 alusel õppekogunemisele kutsumise puhul nimetatud seaduse selles paragrahvis sätestatud piiranguid ning Vabariigi Valitsus kehtestab õppekogunemisele kutsutavate reservväelaste arvu.

(3) Kõrgendatud valmisoleku kehtestamisel võib Vabariigi Valitsus «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 129⁸lõike 1 alusel kehtestatud korras otsustada rakendada valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvate reservväelaste suhtes riigist lahkumise keeldu.

(4) Kõrgendatud valmisoleku kehtestamisel:

- 1) kutsutakse Vabariigi Valitsuse poolt määratud ulatuses õppekogunemisele valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvad reservväelased ning formeeritakse need kiirreageerimisüksused, mis on vajalikud ohuhinnangust lähtuva operatiivplaani täitmiseks;
- 2) viiakse juhtimisstruktuurid osaliselt sõjaaja koosseisu kaitseväge juhataja poolt määratud ulatuses;
- 3) tehakse ettevalmistused põhivalmiduses olevate üksuste formeerimiseks, sealhulgas hajutatakse nende formeerimiseks vajalik varustus;
- 4) on põhivalmiduses oleva üksuse koosseisu määratud reservväelane kohustatud teatama riigikaitseosakonnale oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri poolt määrusega kehtestatud tähtaja jooksul ning teavitama riigikaitseosakonda viivitamatult nende andmete muutumisest.

(5) Kaitseväge viimisel kõrgendatud valmisolekusse võetakse vastavalt vajadusele kasutusele järgmine materiaalne ressurss:

- 1) eraldised Vabariigi Valitsuse reservist;
- 2) riigieelarve Kaitseministeeriumi valitsemisala kulude otstarbe muutmisega eraldatavad rahalised vahendid;
- 3) eraldised stabiliseerimisreservist;
- 4) kaitseväge varad;
- 5) lepingute alusel kasutusele võetav vara.

(6) Lisaks lõikes 4 sätestatule tehakse ettevalmistused mobilisatsioonivaru ja muu riigivara kasutuselevõtuks, sundkoormiste rakendamiseks ning riigilaenude võtmiseks.

§ 25. Tõrjevalmisolek

(1) Tõrjevalmisoleku kehtestab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

(2) Tõrjevalmisoleku kehtestamisel korraldatavatel õppekogunemistel ei kohaldata «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 131 lõike 4 alusel õppekogunemisele kutsumise puhul nimetatud seaduse selles paragrahvis sätestatud piiranguid ning Vabariigi Valitsus kehtestab õppekogunemisele kutsutavate reservväelaste arvu.

(3) Tõrjevalmisoleku kehtestamisel võib Vabariigi Valitsus «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 129⁸lõike 1 alusel kehtestatud korras otsustada rakendada valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvate reservväelaste suhtes riigist lahkumise keeldu.

(4) Tõrjevalmisoleku kehtestamisel:

- 1) kutsutakse Vabariigi Valitsuse poolt määratud ulatuses õppekogunemisele põhivalmiduses olevasse reservi kuuluvad reservväelased ning formeeritakse need põhivalmiduses olevad üksused, mis on vajalikud ohuhinnangust lähtuva operatiivplaani täitmiseks;
- 2) viiakse juhtimisstruktuurid täielikult sõjaaja koosseisu;
- 3) tehakse vajalikud ettevalmistused mobilisatsiooni läbiviimiseks;
- 4) on täiendusreservis olev reservväelane kohustatud teatama riigikaitseosakonnale oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri poolt määrusega kehtestatud tähtaja jooksul ning teavitama riigikaitseosakonda viivitamatult nende andmete muutumisest.

(5) Kaitseväge viimisel tõrjevalmisolekusse võetakse vastavalt vajadusele kasutusele järgmine materiaalne ressurss:

- 1) riigilaenudest saadud vahendid;
- 2) mobilisatsioonivaru;
- 3) muu riigivara riigivara ümberjaotamise korra kohaselt;
- 4) sundkasutuse ja sundvõõrandamise teel kaitseväge käsutusse antav vara vastavalt «Riigikaitseliste sundkoormiste seadusele» osaliselt rahuajal määratud mahus.

§ 26. Mobilisatsiooni läbiviimine

(1) Mobilisatsiooni väljakuulutamisel võib Vabariigi Valitsus «Kaitseväeteenistuse seaduse» § 129⁸lõike 1 alusel kehtestatud korras otsustada rakendada valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvate reservväelaste suhtes riigist lahkumise keeldu.

(2) Mobilisatsiooni väljakuulutamisel:

- 1) muutuvad varem õppekogunemisele kutsutud reservväelased mobiliseerituteks;
- 2) formeeritakse seni formeerimata sõjaaja üksused vastavalt Vabariigi Valitsuse või kaitseväge ülemjuhataja poolt määratud mobilisatsiooni ulatusele;

3) mobiliseeritakse kaitseväge juhataja või ülemjuhataja mobilisatsioonikäsu alusel täiendusreservi kuuluvaid reservväelasi vastavalt vajadusele ning täiendatakse nendega olemasolevaid sõjaaja üksusi.

(3) Sõjaseisukorra ajal võib kaitseväge ülemjuhataja moodustada täiendavaid sõjaaja üksusi.

(4) Kaitseväge varustamiseks pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist võetakse vastavalt vajadusele kasutusele järgmine materiaalne ressurss:

1) riigieelarve muutmise või lisaelarve rakendamise teel selleks «Riigieelarve seaduse» alusel eraldatud vahendid;

2) sundkoormiste teel kaitseväge käsutusse antav vara vastavalt «Riigikaitseliste sundkoormiste seadusele» osaliselt või täielikult rahuajal määratud mahus.

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 27. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 1. mail 2003. a.

(2) Määruse § 8, § 15 lõige 2 ning § 9 lõikes 8 ettenähtud arvestuse pidamist mobilisatsiooni riiklikus keskregistris rakendatakse alates 1. jaanuarist 2004. a.

Peaminister Siim KALLAS

Kaitseminister Sven MIKSER

Riigisekretär Aino LEPIK von WIRÉN